

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Στο Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών οι διδακτορικές σπουδές αποτελούν τον δεύτερο κύκλο σπουδών, οργανώνονται και λειτουργούν βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και του Κανονισμού Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος.

Στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος ορίζονται, πέραν των άλλων, όσα αφορούν στην επιλογή υποψηφίων διδασκόντων, στην επίβλεψη διδακτορικής διατριβής, στη χρονική διάρκεια εκπόνησης της, στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής και την κρίση της.

Έκταση - Ρυθμίσεις μορφοποίησης

Η έκταση της διδακτορικής διατριβής ορίζεται μεταξύ 100.000 έως 150.000 λέξεων περιλαμβανομένων των σημειώσεων όχι όμως της βιβλιογραφίας, των πινάκων, των σχεδίων και της εικονογράφησης. Οι υποσημειώσεις πρέπει να είναι υποσέλιδες και να ακολουθούν το σύστημα που θα επιλέγεται σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα. Οι παραπομπές σε διαδικτυακές πηγές θα πρέπει να συνοδεύονται από τον σχετικό σύνδεσμο (url) και την ημερομηνία της τελευταίας πρόσβασης. Στη βιβλιογραφία θα διαχωρίζονται οι πρωτογενείς πηγές, οι δευτερογενείς και η δικτυογραφία και θα προτάσσονται υπό μορφή καταλόγου οι συντομογραφίες.

Εφόσον είναι απαραίτητη η χρώση εποπτικού υλικού (χάρτες, σχέδια, φωτογραφίες ή γραφήματα), αυτό θα παρατίθεται στο τέλος του κειμένου και θα συνοδεύεται από κατάλογο με τα στοιχεία της προέλευσης του. Όταν χρησιμοποιούνται εικόνες για τις οποίες προαπαιτείται άδεια δημοσίευσης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί πνευματικών δικαιωμάτων, αυτό πρέπει να εξασφαλίζεται με μέριμνα και ευθύνη των συγγραφέων και να αναφέρεται σαφώς στα οικεία σημεία.

Μορφοποίηση

Μέγεθος σελίδας: A4

- Περιθώρια κάθε σελίδας (άνω, κάτω, δεξιά αριστερά): κανονικά ή 2,54 εκ. σε κάθε πλευρά
- Διάστιχο: 1,5 στο σώμα του κειμένου και 1 στις υποσημειώσεις
- Γραμματοσειρά: Times New Roman μεγέθους 12, Arial ή Calibri μεγέθους 11 του κυρίως κειμένου
- Γραμματοσειρά υποσημειώσεων: Όμοια με τη γραμματοσειρά του κυρίως κειμένου μειωμένης ως προς το μέγεθος κατά δύο στιγμές (π.χ. Times New Roman μεγέθους 10)

• Παραθέματα από την παλαιοσλαβική, σλαβική γραμματεία και από κείμενα γραμμένα σε κυριλλικό αλφάβητο, θα πρέπει να μεταφέρονται και στο λατινικό ή ελληνικό αλφάβητο **πάντα** σε συνεννόηση με τον επιβλέποντα/την επιβλέπουσα.

Το εξώφυλλο έχει λευκό υπόβαθρο και πρέπει να ακολουθεί το υπόδειγμα που παρατίθεται στο Παράρτημα I του παρόντος κανονισμού.

Χρησιμοποιείται 1,5 διάστιχο και στοίχιση στο κέντρο. Στο ανώτερο μέρος του εξωφύλλου τοποθετείται το επίσημο λογότυπο του Πανεπιστημίου και αναγράφονται σε διαφορετικές παραγράφους τα εξής:

- Φιλοσοφική Σχολή
- Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών (γραμματοσειρά Times New Roman 14)
- Ο τίτλος της Διδακτορικής Διατριβής (γραμματοσειρά Times New Roman 18)
- ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ (γραμματοσειρά Times New Roman 14)

- Το ονοματεπώνυμο του υποψήφιου/της υποψήφιας διδάκτορος (γραμματοσειρά Times New Roman 14)

- Τα ονόματα και η βαθμίδα της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής (γραμματοσειρά Times New Roman 12)

- Στο κατώτερο μέρος του εξωφύλλου με γραμματοσειρά Times New Roman 14 αναγράφεται: Αθήνα (έτος).

Στην πρώτη εσωτερική σελίδα επαναλαμβάνονται τα παραπάνω με την προσθήκη της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΚΑΙ ΕΣΩΦΥΛΛΟΥ
ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας
και Σλαβικών Σπουδών

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Ονοματεπώνυμο

Εικόνα (αν το επιθυμεί ο συγγραφέας)

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή:
Επιβλέπων/ουσα:
Μέλος
Μέλος

Αθήνα 20

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας
και Σλαβικών Σπουδών

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Όνοματεπώνυμο

Εικόνα (αν το επιθυμεί ο συγγραφέας)

Τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή:

Επιβλέπων/ουσα:

Μέλος

Μέλος

Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή:

Επιβλέπων/ουσα:

Μέλος:

Μέλος:

Μέλος:

Μέλος:

Μέλος:

Μέλος:

Αθήνα 20

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Κύριο μέλημά μας, όταν αναφερόμαστε στην παρουσίαση της βιβλιογραφίας, είναι η εξασφάλιση της ομοιομορφίας και της συνέπειας στο εσωτερικό της. Το πρόβλημα σε σχέση με τον τρόπο παρουσίασης της βιβλιογραφίας είναι ότι στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς δεν υπάρχουν κωδικοποιημένοι και κοινά αποδεκτοί κανόνες, όπως τους εννοεί η επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας. Το γεγονός αυτό εξηγεί, εν πολλοίς, τη μεγάλη ποικιλία και διαφοροποίηση στην παρουσίαση της βιβλιογραφίας και στη χώρα μας, αλλά και διεθνώς.

Παρακάτω θα γίνει αναφορά στα πιο κοινόχρηστα και λειτουργικά συστήματα στίξης και τυπογραφικής παρουσίασης. Η τελική επιλογή όμως, αφορά το συντάκτη της βιβλιογραφίας, ο οποίος πρέπει να έχει πάντα κατά νου ότι οι επιλογές του πρέπει να χαρακτηρίζονται από αυστηρότητα, συνέπεια και αισθητική.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ:

Ως προς την εμφάνιση των εργασιών

α) Χρησιμοποιείτε φύλλα χαρτιού A4 για να γράφετε τις εργασίες σας αφήνοντας περιθώρια μεταξύ των ενότητων και υποενότητων κάθε εργασίας. Το κείμενο θα είναι σε γραμματοσειρά Times New Roman, μέγεθος χαρακτήρων 12, με πλήρη στοίχιση και μονό διάστιχο. Επιλέξτε Περιθώρια ως εξής:

- Πάνω: 2,5 cm - Κάτω: 2,5 cm, Δεξιά: 2,5 cm - Αριστερά: 2, cm, Βιβλιοδεσίας: 0 cm, Κεφαλίδα: 0 cm, Υποσέλιδο: 0 cm

β) Το κείμενό σας να είναι δακτυλογραφημένο.

γ) Αριθμείτε τις σελίδες της εργασίας σας.

Η ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ...

Περιλαμβάνει ΜΟΝΟ το υλικό στο οποίο έγινε ευθεία αναφορά και του οποίου έγινε άμεση χρήση μέσα στο κείμενο

Ακολουθεί ένα συνεπές αλφαβητικό σύστημα παράθεσης και παρέχει ένα πλήρες βιβλιογραφικό δελτίο.

Περιλαμβάνει κάθε είδους υλικό, έντυπο και ηλεκτρονικό.

Η βιβλιογραφία δεν είναι χώρος για εντυπωσιασμό. Η παράθεση υλικού που δε μελετήθηκε μπορεί να εκθέσει το φοιτητή.

ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

Η χρήση παραθεμάτων και παραπομπών από τις πρωτεύουσες πηγές είναι εκ των ων ουκ άνευ, εφόσον καθ' εαυτή συνιστά την κύρια αποδεικτική διαδικασία.

Η χρήση παραθεμάτων και παραπομπών από τις δευτερεύουσες πηγές επίσης συντείνει στην επικύρωση των γραφομένων μας, εφόσον μας εντάσσει στον παγκόσμιο ερευνητικό ιστό και αξιοποιεί τις εν γένει προόδους της επιστήμης στον τομέα μας.

Η ΧΡΗΣΗ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΩΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΕΙΔΩΛΗ. Η πηγή πρέπει να δηλώνεται με ακρίβεια στις υποσημειώσεις

ΟΙ ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Επεξηγούν έννοιες του κυρίως κειμένου χωρίς να διακόπτουν την κανονική ροή του λόγου.

Παραθέτουν σχόλια, επεκτάσεις, παράπλευρες αναφορές ή οποιασδήποτε άλλης φύσης επιπλέον υλικό.

Παρέχουν πρόσθετες βιβλιογραφικές ενδείξεις.

Αναγνωρίζουν οφειλές ή/και παραθέτουν τις πηγές παραθεμάτων.

Τοποθετούνται:

Υποσελιδίως (footnotes), όπου διαχωρίζονται με μια βραχεία διαχωριστική γραμμή. Οι υποσελιδίες σημειώσεις πρέπει να έχουν συνεχή αρίθμηση.

Βιβλία

α. Ο συγγραφέας

Το επώνυμο του συγγραφέα καλό είναι να μπαίνει στην ονομαστική.

Έτσι αποφεύγονται περιπτώσεις σύγχυσης

Παπασπύρος, Ιωάννης

Για συγγραφείς με διπλό όνομα ή επώνυμο συνηθίζεται η χρήση ενωτικού

Ιωάννης-Αλέξανδρος Παπαδόπουλος,

I.A. Παπαδόπουλος

Maria-Hosé Solano, [...]

M. H. Solano

Το όνομα του ξένου συγγραφέα, (ακόμα και αν το έργο του είναι μεταφρασμένο στα ελληνικά), καλό είναι να διατηρείται στη γλώσσα του. Έτσι δε διασπάται η συνέχεια των καταχωρίσεων των έργων του ίδιου συγγραφέα.

Umberto Eco [...]

Um. Eco

Για πολλούς συγγραφείς

Τα βιβλία αυτής της κατηγορίας μπορούν να αποτελέσουν ξεχωριστή κατηγορία στην τελική βιβλιογραφία, ή ακόμα και να ενσωματωθούν στον ενιαίο κατάλογο.

Όταν οι συγγραφείς είναι περισσότεροι του ενός, τότε καταχωρούνται τα δυο ή τρία πρώτα ονόματα, ενώ στη θέση των παραλειπόμενων ονομάτων πρέπει να τεθεί η συντομογραφία κ.ά. (et al.). Η παραπομπή μπορεί να έχει την παρακάτω μορφή:

(5α) Μαρία Αντωνίου, Μαρία Παπαδοπούλου, Δημήτριος Καραπάνος, Παντελής Νικήτας κ.ά., [...]

ΔΙΑΔΟΧΙΚΕΣ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Σε περίπτωση που η Βιβλιογραφία παραπέμπει διαδοχικά σε έργα του ίδιου συγγραφέα, ακολουθείται ο κάτωθι τύπος:

Barchiesi A., P. Ovidii Nasonis Epistulae Heroidum 1-3, Firenze 1992.

—., The Poet and the Prince. Ovid and Augustan Discourse, University of California Press, Berkeley 1997.

Β)Ο τίτλος

Η σήμανση του τίτλου γίνεται με πλάγιους χαρακτήρες, χωρίς εισαγωγικά:

K. Howard, J, Sharp., Η Επιστημονική Μελέτη [...]

Ο διαχωρισμός τίτλου και υπότιτλου γίνεται συνήθως με τη χρήση διπλής τελείας, παύλας, τελείας ή απλώς, κόμματος. Έτσι, παραπομπή μπορεί να έχει πολλές μορφές. Θεωρούμε ότι η πιο λειτουργική είναι η χρήση της διπλής τελείας

K. Howard, J, Sharp., Η Επιστημονική Μελέτη, Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών [...]

K. Howard, J, Sharp., Η Επιστημονική Μελέτη: Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών [...]

K. Howard, J, Sharp., Η Επιστημονική Μελέτη – Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών [...]

Γ) Πληροφορίες σε σχέση με την έκδοση

Οι τρεις πρώτες πληροφορίες που αφορούν την έκδοση (τόπος, εκδότης, χρονολογία) θεωρούνται πλέον απαραίτητες στις βιβλιογραφικές παραπομπές. Η πληροφορία για τον αριθμό των σελίδων δεν είναι απαραίτητη. Η δήλωση των πληροφοριών σε σχέση με την έκδοση γίνεται ως εξής:

K. Howard, J, Sharp., Η Επιστημονική Μελέτη: Οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών, Gutenberg, Αθήνα, 2001

ΆΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α. Ο συγγραφέας

Τηρούμε όλες τις συμβάσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω για τους συγγραφείς βιβλίων.

β. Ο τίτλος

Ο τίτλος του άρθρου καταγράφεται με όρθιους χαρακτήρες και εντός εισαγωγικών. Πρόκειται για γενικευμένη σύμβαση στο χώρο της βιβλιογραφίας.

Y.H. Wong, «Managing information diffusion in internet marketing», [...]

γ. Τίτλος περιοδικού

Ο τίτλος του περιοδικού στο οποίο έχει δημοσιευτεί το βιβλιογραφούμενο άρθρο, παρατίθεται με πλάγιους χαρακτήρες, χωρίς εισαγωγικά.

Y. H. Wong, «Managing information diffusion in internet marketing», European Journal of Marketing, [...]

δ. Μετά τον τίτλο του περιοδικού ακολουθεί ο αριθμός του τόμου (αν τα τεύχη του περιοδικού εκδίδονται σε τόμους) και ο αριθμός του τεύχους. Μπορούν να αναφερθούν αμέσως οι αριθμοί ή να προηγηθεί η συντομογραφία τ. (=τόμος ή τεύχος), τομ., τευχ., αρ. (=αριθμός τεύχους) ή vol. (<volume), no (<numero), για την ξενόγλωσση βιβλιογραφία.

Μπορεί επίσης ο τόμος και το τεύχος να γραφούν μαζί με ενδιάμεση τελεία.

Y.H. Wong, «Managing information diffusion in internet marketing», European Journal of Marketing, 39, no 7,

Y.H. Wong, «Managing information diffusion in internet marketing», European Journal of Marketing, 39.7

ε. Μήνας και χρόνος κυκλοφορίας: Τα στοιχεία αυτής της κατηγορίας δεν πρέπει να παραλείπονται., καθώς οι πληροφορίες που μας παρέχουν είναι χρήσιμες.

Κατά την καταγραφή η χρόνια μπαίνει εντός παρενθέσεων:

Wong Y. H., «Managing information diffusion in internet marketing», European Journal of Marketing, 39.7 (2005) [...]

στ. Έκταση του άρθρου: Στα άρθρα υπάρχει μια γενικευμένη βιβλιογραφική παράδοση να γίνεται αναφορά στον αριθμό των σελίδων που αυτά καταλαμβάνουν.

Οι σελίδες μπαίνουν μετά τη χρονολογία χωρίς άλλη σήμανση.

Μετά την χρονολογία και πριν τις σελίδες μπορεί να παρεμβάλλεται κόμμα (αν και δεν είναι απαραίτητο)

Y. H. Wong, «Managing information diffusion in internet marketing», European Journal of Marketing, 39.7 (2005), 926 - 946

Y. H. Wong, «Managing information diffusion in internet marketing», European Journal of Marketing, 39.7 (2005) 926 - 946

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΈΡΓΑ

Προκειμένου περί κεφαλαίων σε συλλογικά έργα, παραθέτουμε το όνομα του συγγραφέα, τον τίτλο του κεφαλαίου τα ονόματα των συγγραφέων ή του επιμελητή της συλλογικής έκδοσης και τον τίτλο της, και τον αριθμό των σελίδων.

Εδώ μετά την χρονολογία μπαίνει κόμμα και μετά συντομογραφία των σελίδων (σ. ή σσ.)

Αν γράφουμε σε άλλη γλώσσα εκτός της ελληνικής ή συντομογραφία των σελίδων είναι p. ή pp.

Προσοχή! Ακολουθούμε ενιαίο τρόπο συντομογραφίων και όχι αλλού σσ. αλλού σ. και αλλού p.

Ι. Σταθόπουλος, «Η συνταγματική κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας και οι σχέσεις Πολιτείας-Εκκλησίας», στο : Νομικά ζητήματα θρησκευτικής ετερότητας στην Ελλάδα, (επιμέλεια: Δ. Χριστόπουλος), Αθήνα 1999, σσ. 117-143

Μπορούμε, επίσης, να βάλουμε τον επιμελητή πριν από τον τίτλο του συλλογικού τόμου

Ι. Σταθόπουλος, «Η συνταγματική κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας και οι σχέσεις Πολιτείας-Εκκλησίας», στο : Δ. Χριστόπουλος (επιμ.), Νομικά ζητήματα θρησκευτικής ετερότητας στην Ελλάδα, Αθήνα 1999, σσ. 117-143

ΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΪΠΟΙ

Για πληροφορίες που αντλούνται από το διαδίκτυο (Internet) πρέπει να γίνεται πλήρης αναφορά στο σχετικό δικτυακό τόπο.

Π.χ. <http://www.ajil.org/iraq> (12/9/2023)

Καταλήξεις δικτυακών τόπων:

.com: εμπορική: Σκοπός των δημιουργών είναι η προώθηση και πώληση προϊόντων.

.edu: ακαδημαϊκή: Σκοπός των δημιουργών είναι η ενημέρωση για θέματα εκπαίδευσης και έρευνας. Συνήθως ανήκει σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

.gov: κυβερνητική: Σκοπός των δημιουργών είναι η ενημέρωση και προώθηση της κυβερνητικής πληροφόρησης με επίσημα στοιχεία και δεδομένα.

.org: εταιρική: Σκοπός των δημιουργών είναι η ενημέρωση για έρευνα που σχετίζεται κατά κύριο λόγο με την εταιρεία ή τον οργανισμό.

ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ - ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Με τον όρο παράθεμα εννοούμε την κατά λέξη παρουσίαση μέσα στο κείμενο μας ή την απόδοση με δικά μας λόγια της γνώμης ενός άλλου συγγραφέα.

Κατά κανόνα με τις παραπομπές σε άλλους συγγραφείς επιδιώκουμε να στηρίξουμε την εγκυρότητα των δικών μας θέσεων, να ισχυροποιήσουμε τα επιχειρήματά μας επικαλούμενοι και άλλους επιστήμονες ή να αντιπαραθέσουμε τις δικές μας θέσεις σε απόψεις άλλων, με τους οποίους δεν συμφωνούμε. Δείχνουν το βάθος της έρευνας που έχει γίνει και το κατά πόσον ο συγγραφέας είναι ενήμερος για την επιστημονική συζήτηση γύρω από το θέμα που πραγματεύεται, την προβληματική της, τις διάφορες απόψεις και διχογνωμίες.

Ο συντάκτης μιας επιστημονικής εργασίας πρέπει με εντιμότητα να ξεχωρίζει τις ξένες απόψεις από τις δικές του. Οτιδήποτε λαμβάνει από τις πηγές και τη βιβλιογραφία πρέπει να το δηλώνει παραπέμποντας στο σχετικό έργο.

Αυτό γίνεται στις υποσημειώσεις. Υπάρχουν διάφορες παραλλαγές στον τρόπο γραφής μιας υποσημείωσης. Απαραίτητο είναι σε κάθε εργασία να τηρούμε ενιαία μορφή στις υποσημειώσεις μας. Οι παραπομπές στην πηγή μιας πληροφορίας ή έκφρασης μπορούν να τεθούν εντός κειμένου, ή στο τέλος της κάθε σελίδας ή του κειμένου (υποσημειώσεις).

ΟΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Συμβάλλουν στην τεκμηρίωση των κρίσεων και πληροφοριών που παρατίθενται στο κυρίως κείμενο.

Βοηθούν τον αναγνώστη να ανατρέξει στις αναφερόμενες πηγές για διασαφήσεις, αναλυτικότερα σχόλια ή περισσότερες πληροφορίες

Ενημερώνουν τον αναγνώστη για την πατρότητα ξένων εκφράσεων ή απόψεων που παρατίθενται στο κείμενο, στοιχείο σημαντικό για την καλύτερη διακρίβωση και αποτίμηση του νοήματός τους.

Προσοχή: Δεν παραπέμπετε σε πηγές χωρίς να τις έχετε ελέγξει. Το ίδιο ισχύει, πολύ περισσότερο, για την αντιγραφή παραπομπών από κείμενα άλλων, η οποία καλό είναι να αποφεύγεται. Εάν η παραπομπή είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, έστω και αν ο έλεγχός της είναι δυσχερής (επειδή λ.χ. πρόκειται για ξενόγλωσση, παλαιά ή δυσεύρετη πηγή), μπορείτε να την παραθέσετε, αναφέροντας όμως ρητά από πού την έχετε αντλήσει.

Εντός κειμένου παραπομπές

Για να είναι η παραπομπή πιο ευσύνοπτη, να μη διασπά τη ροή του κειμένου και να μη κουράζει τον αναγνώστη, καλό είναι να παρατίθεται το απόσπασμα μετά την αναφορά του συγγραφέα με άνω κάτω τελεία και μέσα σε εισαγωγικά. Τα υπόλοιπα στοιχεία μπαίνουν στην υποσημείωση

Οι εντός κειμένου οι παραπομπές μπορούν να έχουν την παρακάτω μορφή:

Ο Κοντοσόπουλος εξετάζει το ζήτημα λέγοντας: «Η πολυπλοκότητα των μορφών...»¹

Στις υποσημειώσεις μπορούμε να γράψουμε την πρώτη φορά όλα τα στοιχεία του έργου στο οποίο παραπέμπουμε και στη συνέχεια να το συντομογραφήσουμε.

A. Parageorgiou, «Βυζάντιο και Σέρβοι: το ζήτημα των εκστρατειών του Ιωάννη Β' Κομνηνού εναντίον των Σέρβων», Εώα και Εσπέρια 8 (2008-2012), 353-367

Parageorgiou, «Σέρβοι», σσ. 360-362

Εναλλακτικά μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε απευθείας την συντομογραφία αρκεί να την αναλύσουμε στο τέλος όπου παραθέτουμε την βιβλιογραφία.

Parageorgiou, «Σέρβοι»: A. Parageorgiou, «Βυζάντιο και Σέρβοι: το ζήτημα των εκστρατειών του Ιωάννη Β' Κομνηνού εναντίον των Σέρβων», Εώα και Εσπέρια 8 (2008-2012), 353-367

Πολλές φορές, όταν υποβάλλουμε μελέτη σε περιοδικό, το ίδιο το περιοδικό έχει τους δικούς του κανόνες, τους οποίους πρέπει να ακολουθούμε, ακόμη και αν δεν συμφωνούμε με αυτούς.

Συντομογραφίες σε παραπομπές

"όπ. π.", ή "ό. π." (= όπου παραπάνω): τίθεται μετά από το όνομα του συγγραφέα και αντικαθιστά τον τίτλο του έργου ο οποίος έχει ήδη αναφερθεί στην αμέσως προηγούμενη παραπομπή ή και σε προηγούμενες παραπομπές, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αναφέρονται περισσότερα έργα του ίδιου συγγραφέα.

Π.χ. βλ. M. Weber, όπ. π., σελ. 210.

"πρβλ." (= παράβαλε): όταν η αναφορά του κυρίως κειμένου παρουσιάζει ομοιότητα ή αναλογία με το περιεχόμενο της πηγής στην οποία παραπέμπουμε.

"αυτόθι" ή "στο ίδιο": όταν αναφερόμαστε ακριβώς στην ίδια πηγή (ακόμα και σελίδα) με προηγούμενη παραπομπή. Στη θέση τους χρησιμοποιείται επίσης και ο λατινικός όρος "ibid." (= ibidem, αυτόθι). Π.χ. βλ. Weber M., αυτόθι.

"passim" (= διάσπαρτα): όταν η αναφορά του κυρίως κειμένου δεν συνδέεται με συγκεκριμένη φράση ή περίοδο του παραπεμπόμενου έργου, αλλά με το σύνολό του, όπου απαντώνται διάσπαρτα στοιχεία που την τεκμηριώνουν. Π.χ., Βλ. Taylor, The anatomy of the Nuremberg trials, passim.

"αντίθετος/η": δηλώνει την αντίθεση της παραπεμπόμενης πηγής με προηγούμενη αναφορά της ίδιας υποσημείωσης ή του κυρίως κειμένου. Στη θέση του χρησιμοποιείται επίσης και το λατινικό επίρρημα "contra". Π.χ. Αντίθετος ο Ανδρουλάκης, Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης, σελ. 183.

Οι συγγραφείς τους οποίους επικαλούμαστε πρέπει να αναφέρονται στο τέλος της εργασίας με αλφαβητική σειρά (και χωρίς αρίθμηση). Στην περίπτωση που η βιβλιογραφία περιλαμβάνει και αναφορές σε ξένα συγγράμματα, είναι δυνατόν να χωριστεί σε ελληνική και ξενόγλωσση. Αν θέλουμε να παρουσιάσουμε μια ενιαία βιβλιογραφία τότε πρέπει να τηρείται η μικτή αλφαβητική σειρά με βάση τον παρακάτω πίνακα:

Aα	Aa	Hη	--	Nv	Nn	Yυ	Uu
Bβ	Bb	--	Hh	Ξξ	--	--	Vv
Γγ Cc	Θθ	--	Oo	Oo	--	Ww	
Δδ	Dd	Iι	Ii	Ππ	Pp	Φφ	--
Eε Ee	--	Jj	--	Qq	Xχ	Xx	
-- Ff	Kκ	Kk	Pρ	Rr	Ψψ	--	
Zζ --	Λλ	Ll	Σσ	Ss	Ωω	--	
-- Gg	Mμ	Mm	Tτ	Tt	--	Zz	

ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΤΑΓΡΑΦΗΣ

Κυριλλικό αλφάβητο	Λατινική μεταγραφή
А	a
Б	b
В	v
Г	g
Д	d
Е	e
Ж	ž
З	z
И	i
Й	j
К	k
Л	l
М	m
Н	n
О	o
П	p
Р	r
С	s
Т	t
У	u
Ф	f
Х	h
Ц	ts
Ч	č
Ш	š
Щ	št
Ъ	ǎ
Ы	y
Ь	'
Э	e
Ю	ju
Я	ja
Љ	lj
Њ	nj
Њ	ć

Παράδειγμα καταγραφής βιβλιογραφίας: α) Πηγές

Αγαθίας Σχολαστικός

Αγαθίας Σχολαστικός, *Ἱστοριῶν τόμοι Ε΄*, R. KEYDELL (έκδ.), *Agathiae Myrinaei Historiarum libri quinque* [CFHB 2], Berlin 1967

Άκροπολίτης, *Χρονική συγγραφή*

Γεώργιος Άκροπολίτης, *Χρονική συγγραφή*, A. HEISENBERG (έκδ.), *Georgii Acropolitae Opera*, τ. 1-2, Leipzig 1903

Alfred the Great, *Compendious history*

BOSWORTH, J. (έκδ.), *King Alfred's Anglo-saxon Version of the Compendious history of the world by Orosius*, London 1858

Παράδειγμα καταγραφής βιβλιογραφίας: β) Σύγχρονη βιβλιογραφία

ΤΑΡΝΑΝΙΔΗΣ, «Το σλαβικό αλφάβητο»

ΤΑΡΝΑΝΙΔΗΣ, Ι., «Το σλαβικό αλφάβητο», στο: Ε. ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (επιμ.), *Methodios und Kyrillos in ihrer europäischer Dimension*, Frankfurt am Main 2005, σσ. 31–51

ΤΑΡΝΑΝΙΔΗΣ, *Θεωρία και πράξη*

ΤΑΡΝΑΝΙΔΗΣ, Ι., *Θεωρία και πράξη στην ιστορική εξέλιξη του αυτοκέφαλου των Σλαβικών Εκκλησιών*, Θεσσαλονίκη 2006

ΤΑΧΙΑΟΣ, «Κυπριανός Τσάμπλακ»

ΤΑΧΙΑΟΣ, Α.-Α., «Ο μητροπολίτης Ρωσίας Κυπριανός Τσάμπλακ», *Επιστημονική Έπετηρίς Θεολογικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* 6 (1961), 161–241

ΤΑΧΙΑΟΣ, «Η έθνικότης Κυρίλλου και Μεθοδίου»

ΤΑΧΙΑΟΣ, Α.-Α., «Η έθνικότης Κυρίλλου και Μεθοδίου κατά τας σλαβικάς ιστορικές πηγάς και μαρτυρίας», στο: Ι. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ (επιμ.), *Κυρίλλω και Μεθοδίω τόμος έόρτιος επί τῆ χιλιοστῆ και έκατοστῆ έτηρίδι*, τ. 2, Θεσσαλονίκη 1968, σσ. 83–132